

Vergaderjaar 2022–2023

26 643

Informatie- en communicatietechnologie (ICT)

32 761

Verwerking en bescherming persoonsgegevens

Nr. 920

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 oktober 2022

Op 6 juli 2022 (Kamerstukken 26 643 en 32 761, nr. 895) ontving uw Kamer de rapportage van het Ministerie van Justitie en Veiligheid over de uitvoering van de moties van het lid Marijnissen c.s. (Kamerstuk 35 510, nr. 21) en van het lid Klaver c.s. (Kamerstuk 35 510, nr. 16)¹.

In het debat van 19 januari 2021 (Handelingen II 2020/21, nr. 45, item 4) over het rapport «Ongekend Onrecht» van de Parlementaire Onderzoekingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) is bij motie van het lid Marijnissen (SP) c.s. verzocht om «een voorstel te doen hoe overal binnen overheidsinstellingen vervuilde data, risicomodellen en het gebruik van nationaliteit worden opgeruimd». Het lid Klaver (GroenLinks) c.s. heeft gevraagd om hierbij niet alleen te kijken naar nationaliteit, maar ook naar etniciteit en geboorteplaats.

De rapportage die op 6 juli 2022 met uw Kamer is gedeeld geeft JenV-breed een antwoord op de vragen naar rechtmatig en behoorlijk gebruik van afkomstgerelateerde indicatoren, in het bijzonder in risicomodellen. Het onderzoek is uitgevoerd door 61 organisaties, zijnde directoraten-generaal, diensten, agentschappen, zelfstandige bestuursorganen, gesubsidieerde organisaties en sui generi.

In mijn brief kondigde ik een schrijven aan uw Kamer aan in het derde kwartaal, inzake een nazending over het gebruik van afkomstgerelateerde

¹ Kamerstuk 35 510, nr. 2.

indicatoren en een overzicht van de wijze waarop mijn ministerie onrechtmatige en onbehoorlijke verwerkingen gaat opruimen.²

Nazending onderzoek gebruik van afkomstgerelateerde indicatoren

Op 6 juli 2022 is voor drie organisaties een nazending aangekondigd, te weten, het Directoraat-Generaal Migratie (DGM), de Dienst Terugkeer en Vertrek (DTenV) en de politie. De resultaten zijn hieronder beknopt beschreven en nader uitgewerkt in de bijlage.

Directoraat-Generaal Migratie (DGM)

DGM heeft haar onderzoek naar de rechtmatigheid en behoorlijkheid van een verwerking nog niet afgerond inzake een verwerking in het Gemeenschappelijke Gebeurtenissen Incidenten Beeld (GGIB). DGM heeft in afwachting van een definitief resultaat van haar onderzoek de verwerking van de afkomstgerelateerde indicator gestaakt.

Uw Kamer wordt in het vierde kwartaal van 2022 geïnformeerd over de besluitvorming van DGM inzake de rechtmatigheid en behoorlijkheid van de verwerking. Een andere verwerking die plaatsvindt in het kader van de Top-X aanpak overlastgevers, wordt opgeruimd.

Dienst Terugkeer en Vertrek (DTenV)

De DTenV heeft van drie verwerkingen geconstateerd dat deze niet noodzakelijk waren voor het desbetreffende proces. DTenV heeft deze verwerkingen gestaakt.

Politie

De politie heeft in het kader van de nazending de resultaten gedeeld van het onderzoek naar gebruik van afkomstgerelateerde indicatoren in selectiemechanismen en in twee risicomodellen. De verwerkingen zijn door de politie als rechtmatig en behoorlijk beoordeeld.

Opruimen van onrechtmatige en onbehoorlijke verwerkingen

Uit de resultaten van het onderzoek in het kader van motie met Kamerstuk 35 510, nr. 21 (inclusief de nazendingen) vloeit voort, dat door de volgende organisaties alle benodigde acties worden genomen om de verwerkingen op te ruimen: het Directoraat-Generaal Migratie, Directie Personeel en Organisatie, Immigratie- en Naturalisatiedienst, Nederlands Register Gerechtelijk Deskundigen, politie, Raad voor Rechtsbijstand, Reclassering en Stichting Recht en Overheid. De bijlage geeft voor elke organisatie een nadere toelichting.

De DTenV (drie verwerkingen in processen) en het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (een verwerkingen in een proces) hebben verwerkingen die bestaan uit verstrekkingen aan andere organisaties gestaakt in het kader van motie met Kamerstuk 35 510, nr. 21. Dit hebben ze gedaan omdat uit het onderzoek is gebleken dat deze verwerkingen niet noodzakelijk waren voor die processen. De desbetreffende gegevens dienen niet

² Ter verduidelijking: onder «onrechtmatige en onbehoorlijke» verwerkingen worden ook verwerkingen verstaan, die door organisaties als niet-noodzakelijk zijn beschouwd, een en ander in de lijn met de AVG. De AVG vereist voor rechtmatigheid dat een verwerking noodzakelijk voor het doel waarvoor deze verwerking plaatsvindt. Als een verwerking niet noodzakelijk is beoordeeld in de uitvoering van deze motie, is een dergelijke verwerking als onrechtmatig aangemerkt. Deze benadering is toegepast in de gehele uitvoering van motie met Kamerstuk 35 510, nr. 21, zoals reeds is gecommuniceerd in de brief van 6 juli 2022 en bijlage.

te worden opgeruimd omdat de DTenV en het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers deze gegevens rechtmatig en behoorlijk verwerken in andere processen.

Ook in deze fase van de uitvoering van motie met Kamerstuk 35 510, nr. 21 is de uniformiteit van de aanpak binnen de organisaties bevorderd en wordt de voortgang van de opruimacties gemonitord. Hierbij dragen de organisaties zelf zorg voor het opruimen van onrechtmatige en onbehoorlijke verwerkingen. Met de betrokken organisaties is gesproken over de aard en omvang van de op te ruimen verwerkingen, wat het opruimen van de organisatie vraagt, of er knelpunten worden voorzien en of er al dan niet behoefte is aan ondersteuning.

De organisaties zijn voorzien van praktische handvatten voor alle fasen en aspecten die relevant kunnen zijn in het kader van het beëindigen van onrechtmatige en onbehoorlijke verwerkingen, het opruimen daarvan en voorkomen dat deze verwerkingen in de toekomst nog plaatsvinden. In het verdere contact is benadrukt dat de geselecteerde verwerkingen voortvarend dienen te worden opgeruimd. Begin 2023 informeer ik Uw Kamer over de status van het opruimen binnen de verschillende organisaties.

Invulling geven aan de uitvoering van de motie met Kamerstuk 35 510, nr. 21 heeft de blijvende aandacht van mijn ministerie en met deze brief en de toezegging van meerdere schrijven aan uw Kamer verwacht ik u momenteel van voldoende informatie te hebben voorzien.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
D. Yeşilgöz-Zegerius